

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2881/2019
03.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић, Гордане Комненић, Весне Субић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ..., ЈЈ из ..., КК из ..., ЛЛ из ..., ЉЉ из ..., ММ из ... и НН из ..., чији је заједнички пуномоћник Анђа Карановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилштво из Београда, ради накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж рр 9/19 од 25.03.2019. године у седници одржаној 03.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж рр 9/19 од 25.03.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж рр 9/19 од 20.03.2019. године, тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Бачкој Паланци Прр1 1/2018 од 26.11.2018. године у усвајајућем делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка.

У осталом делу ревизија тужилаца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима солидарно накнади трошкове ревизијског поступка од 95.625,00 динара у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци Прр1 1/2018 од 26.11.2018. године, утврђено је право тужилаца на накнаду имовинске штете. Обавезана је тужена да на име имовинске штете плати тужиоцима у висини износа одређених решењима о извршењу Општинског суда у Бачкој Паланци, умањеним за евентуално наплаћене износе по том основу за сваког тужиоца појединачно одређене износе ближе одређене у изреци пресуде, са законском затезном каматом на сваки износ. Одбијен је тужбени захтев тужиоца ЉЉ у делу у коме је тражено да се обавезе тужена да му на име заступања на рочиштима у предмету И 282/08 од 20.05.2008. године, 14.07.2008. године, 15.07.2008. године, 08.10.2008. године, 18.11.2008. године, 23.11.2008. године, 18.03.2009. године и 03.06.2009. године плати по 7.500,00 динара, те тужиоца НН у

делу у којем је тражено да се обавезе тужена да му на име састава поднеска од 18.06.2013. године плати 6.000,00 динара. Одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу у ком је тражено да се обавезе тужена да им на име имовинске штете плати трошкове извршног поступка у предмету Основног суда у Бачкој Паланци И 672/14, умањених за евентуално наплаћене износе по том основу, за заступање тужилаца на рочиштима и саставе поднесака који су ближе опредељени у изреци пресуде. Обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 420.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одређено је да ће се износи исплатити из средстава буџета Републике Србије у оквиру средстава која су намењена покрићу текућих расхода судова, све у року од осам дана.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж рр 9/19 од 25.03.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужилаца је одбијена, а жалба тужене усвојена, па је пресуда Основног суда у Бачкој Паланци Прр1 1/18 од 26.11.2018. године у побијаном усвајајућем делу преиначена тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца у делу којим је тражено да се утврди право тужилаца на накнаду имовинске штете, да се обавезе тужена да на име имовинске штете плати тужиоцима у висини износа опредељених решењима о извршењу Општинског суда у Бачкој Паланци, умањеним за евентуално исплаћене износе по том основу за сваког тужиоца појединачне износе ближе одређене у изреци пресуде, као и у делу којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 420.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, па су обавезани тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка од 45.000,00 динара, док је у преосталом побијаном одбијајућем делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове жалбеног поступка од 22.500,00 динара у року од осам дана. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/14...87/18), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права против другосепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија (став 2).

У конкретном случају, уз посебну ревизију тужиоци су приложили пресуду Апелационог суда у Новом Саду Гж 483/19 од 07.02.2019. године, којом се потврђује неуједначено поступање другостепеног суда у сличном чињенично-правном спору. Због тога је, по оцени Врховног касационог суда, о изјављеној ревизији потребно да се одлучи ради уједначавања судске праксе и донета је одлука као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, а у односу на тужиоца ДД применом члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се указује на конкретне повреде поступка учињене пред другостепеним судом због којих ревизија може да се изјави у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су поднели предлоге за извршење против извршног дужника АД „Мајевица ливница“ из Бачке Паланке, на основу извршних исправа – правноснажних и извршних пресуда Општинског суда у Бачкој Паланци донетих током 2005. и 2006. године. Суд је донео решења о извршењу којима је дозволио предложена извршења, уз утврђивање трошкова тужилаца као извршних поверилаца. Решењем И 91/06 од 05.05.2006. године, Општински суд у Бачкој Паланци је одредио спајање свих ових предмета. Решењем Основног суда у Бачкој Паланци Р4и 7/16 од 15.04.2016. године, усвојени су приговори за убрзање поступка поднети од стране тужилаца, те је утврђена повреда права на суђење у разумном року и одређено да Основни суд у Бачкој Паланци у року од четири месеца спроведе процену и продају покретних ствари дужника, те у најкраћем могућем року оконча наведени извршни поступак. Решењем Основног суда у Бачкој Паланци Р4и 13/16 од 12.09.2016. године, усвојен је приговор тужиоца НН за убрзање поступка, те је утврђено да му је повређено право на суђење у разумном року и наложено судији који поступа у његовом предмету, да у року од четири месеца предузме мере како би се поступак окончао. Тужиоци нису наплатили своја потраживања по правноснажним и извршним пресудама од извршног дужника у делу који им је досуђен изреком пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року и тужиоцима досудио тражене накнаде, с тим што је одбијен тужбени захтев у делу којим је тражено да суд обавезе тужену да тужиоцима плати део трошкова извршног поступка.

Одлучујући о жалбама парничних странака другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу, тако што је у целини одбио тужбени захтев тужилаца, ценећи да тужиоци нису претрпели имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року.

Закон о заштити права на суђење у разумном року у члану 31. став 1. прописује да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Ставом 2. прописано је да поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи, суд примењује и мере за оцену трајања суђења у разумном року (члан 4). Ставом 3. прописано је да одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року објективна.

У конкретном случају, тужиоци су покренули извршне поступке против извршног дужника АД „Мајевица Ливница“ из Бачке Паланке, ради наплате неисплаћене зараде, неисплаћене отпремнине и накнаде штете због повреде на раду, као и трошкова парничног поступка на основу извршне исправе – правноснажне пресуде. Извршни поступци су покренути 2006. године а решењима Основног суда у Бачкој Паланци Р4 и 7/2016 од 19.04.2016. године и Р4 и 13/2016 од 12.09.2016. године, усвојени су приговори тужилаца ради убрзања поступка извршења, те је утврђено да је тужиоцима повређено право на суђење у разумном року пред Основним судом у Бачкој Паланци.

По оцени Врховног касационог суда, извршни поступци, којима је тужиоцима повређено право на суђење у разумном року, нису сложени, овде тужиоци као извршни повериоци у том поступку ничим нису допринели дужини трајања извршног поступка, који је по закону хитан, а посебно имајући у виду да се тражи принудна наплата новчаних потраживања проистеклих из радног односа и да извршни поступак још увек није окончан. У том случају постоји одговорност тужене у смислу члана 172. Закона о облигационим односима за штету чију накнаду тужиоци потражују у овом поступку и која се односи на неисплаћена потраживања утврђена правноснажним пресудама на основу којих је тражено принудно извршење. Стога је правилан закључак првостепеног суда да на страни тужене постоји одговорност за штету која је тужиоцима проузрокована повредом права на суђење у разумном року и то како у односу на захтев за исплату новчаних потраживања из радног односа, тако и трошкова парничног поступка насталих поводом ових потраживања, што је све утврђено правноснажним пресудама и трошкова решења о извршењу. Одговорност тужене произлази из члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, а штета чију накнаду тужиоци потражују је у узрочно-последичној вези са повредом права на суђење у разумном року, имајући у виду да је имовинска штета тужиоцима изазвана неоправдано дугим трајањем извршног поступка (покренут 2006. године и није окончан). Правилан је закључак првостепеног суда да је тужбени захтев којим тужиоци траже исплату трошкова извршног поступка преурањен, имајући у виду да извршни поступак још увек није окончан, те да ће се одлука о трошковима поступка извршења донети у извршном поступку. Зато је неоснован захтев тужилаца да им се у овом поступку накнади имовинска штета на име трошкова за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката у извршном поступку, због повреде права на суђење у разумном року.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке, а на основу члана 414. став 1. ЗПП, као у ставу трећем изреке.

Тужиоцима, који су делимично успели у спору припадају трошкови поступка на основу члана 165. став 1. и 2. у вези са чланом 153. и 154. ЗПП, те су тужиоцима признати трошкови за састав ревизије од стране пуномоћника из реда адвоката од 47.812,05 динара, који су одмерени ценећи да је вредност предмета спора 850.589,68 динара, што је укупно потраживање тужиоца ДД. Тужиоци нису формални супарничари, тако да се вредност предмета спора у овом поступку не утврђује збиром вредности сваког појединог захтева, већ је утврђена према вредности највећег појединачног потраживања. Међутим, како су тужиоци делимично успели са захтевом, имајући у виду висину за који је тужбени захтев одбијен, суд је обавезао тужену да плати сразмеран део трошкова за састав ревизије, у висини од 95.625,00 динара, што је

одмерено применом Тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, умањено за 50%.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић